

Forrás: <https://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2021/05/kiss-karoly-teams-onenote-keretrendszer-es-digitalis-csoportkozpontu-oktatas-tortenelembol-12-01-15/>

Kiss Károly

***Teams, OneNote keretrendszer és digitális, csoportközpontú
oktatás történelemből¹***

A közoktatás és a saját iskolánkban lejátszódó folyamatok elemzése

Éveken át szerettem volna elérni a tanári hatékonyságot mérő oktatás kialakítását, a diákok képességeinek megfelelő fejlesztési és tanulási környezet biztosítását, a tudásépítés új útjainak kiépítését.

Munkaközösség-vezetőként, mérésmethodikai szakvizsgázott pedagógusként és állandó innovációs igénnyel rendelkező tanárként folyamatosan elemeztem tanítási gyakorlatomat, eredményeimet. Intézményünkben a szövegértés fejlesztésével kapcsolatos sikeres program kialakítását követően mesterprogramomat a diákok képességeit és érdeklődési körülményeit figyelembe vevő csoportbontás vizsgálata alapján végeztem, a nem csoportbontott osztályok eredményeit összevetve a programban résztvevő diákok eredményeivel. (Egy évfolyamot 4 éven keresztül én tanítottam, egy kis csoport kivételével történelemből, azaz a személyi tényezőt, mint változót kiiktattam a folyamatból.) Megállapíthattam, hogy átlagosan 15%-os eredményjavulást értek el diákjaim.

Az eredmények alapján kiterjesztettük a csoportmunkát az iskola minden diákjára és tantárgyára.

Célunk, hogy a magyar oktatás két súlyos problémáját kiküszöböljük, azaz a deskriptív és „mini tudósokat” nevelő oktatási előírások, az egyéni képességek helyett megfelelni akaró és képességeiket elvesztő, önbizalom-hiányos, negatív ön- és világképpel rendelkező diákok helyett családias, a tehetségek fejlesztését és a hátrányokat kompenzáló oktatási környezetet alakítsunk ki.

Így a diákok nem etikátlan teljesítményre (puskázás, mással készített munkák) kényszerülnek, hanem képességeik alapján eljuthatnak a szülő-diák-iskola hármasa által kitűzött célok megvalósításáig. Szeretnénk elérni, hogy a diákok 95%-os iskola iránti pozitív érdeklődése ne csökkenjen a 9. évfolyamra 37%-ra, hanem a tudás megszerzése és belsővé tétele legyen örömforrás diákjaink számára.

1. ábra: Mennyire szeretik a diákok a tanulást?

Forrás: education.microsoft.com

Az új, digitális oktatás irányainak meghatározása és kialakítása

Az iskola vezetésével egyeztetve két évvel ezelőtt kitűztük célként a digitális iskola megteremtését, és ehhez a diákok aktív szerepvállalását is el szeretnénk érni. A Microsoft oktatási platformjai, az expert tanári online kurzusok és az egyéni érdeklődés együttesen gyors átalakuláshoz vezetett. Iskolánk igazgatója, Papp András felkarolta a digitális átállás ötletét és a wifi-hálózat kiépítésével, a csoportos, kollaboratív munkatípusokra alkalmas osztálytermek, kislétszámú tanulócsoporthoz létrehozásával megvalósult a digitális iskola alapjainak lerakása intézményünkben.

Mélyen egyetértünk a tanulási tölcser már egyértelműen bizonyított eredményével, azaz a frontális oktatás során a megtanítható 20% helyett az alkalmazott és előállított tudás 80–90%-os elsajátítása a célunk. Ehhez persze az oktatás egészét át kell alakítani. A mellékelt Facebook linken² egy bemutató órát láthatnak az olvasók, ahol a digitális és a csoportos munkafolyamatok együttes hatását is szemléltettem.

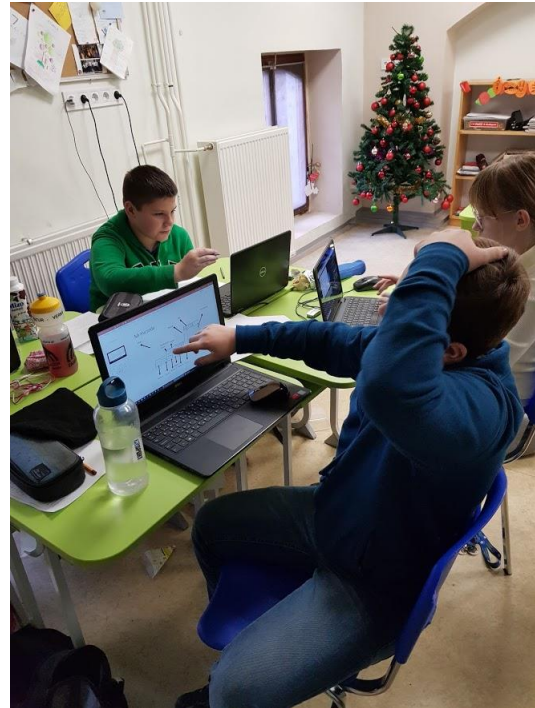
Eszközként a tantermek átalakítása mellett a diákok egy laptopként és tabletként is használható eszközt vásároltak, amire kézzel is tudnak jegyzetelni. A tanári koordinációt egy nagy tv biztosítja a tanteremben, ami a diákok prezentációs képességeit is rögzíti.

Kiss Károly: Teams, OneNote keretrendszer és digitális, csoportközpontú oktatás történelemből

2. ábra: Az egyszemélyes padok a csoportmunka alapjai

3. ábra: A digitális eszközök csoportmunka közben

A mit, miért és hogyan tanítsunk kérdéseit is végig kellett gondolni az előkészítési szakaszban és meghatároztuk, hogy az érettségi kimenetnek megfelelő témákat elvégezzük, de másként dolgozzuk fel, csoportban, megbeszélve és prezentálva. Ezzel a diákok kulcskompetenciáit is fejlesztjük, kommunikálnak, vitáznak, alkotnak és előadnak, egymást is értékelik a tanulási folyamatban.

Eddigi eredményeink és a jövő lehetőségei

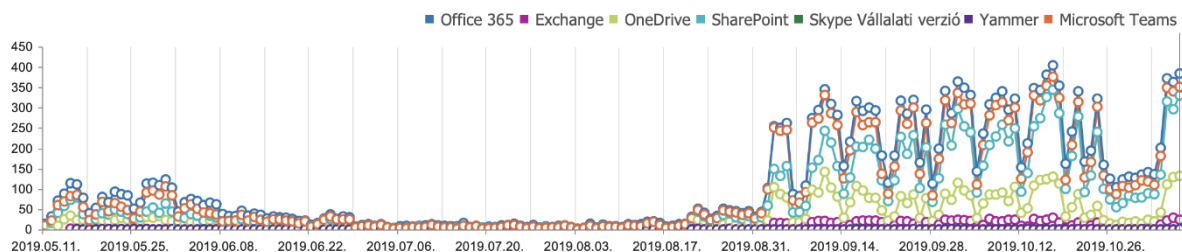
A célok kitűzését követően a megvalósítás talajára léptünk és ebben a tanévben októberre megérkezett a 130 új laptop, s az iskola diákjai és tanárai is egy próbafélév során megtanulják a programok használatát, a felület logikáját és a tanórák rendszerében a változások fő lépéseit.

Az alábbi kép mutatja a diákok internetelérésének növekedését az új, 2GB-es wifi segítségével. Minden teremben van külön wifi tányér és csatlakozási lehetőség, amit az intézmény menedzsel.

Kiss Károly: Teams, OneNote keretrendszer és digitális, csoportközpontú oktatás történelemből

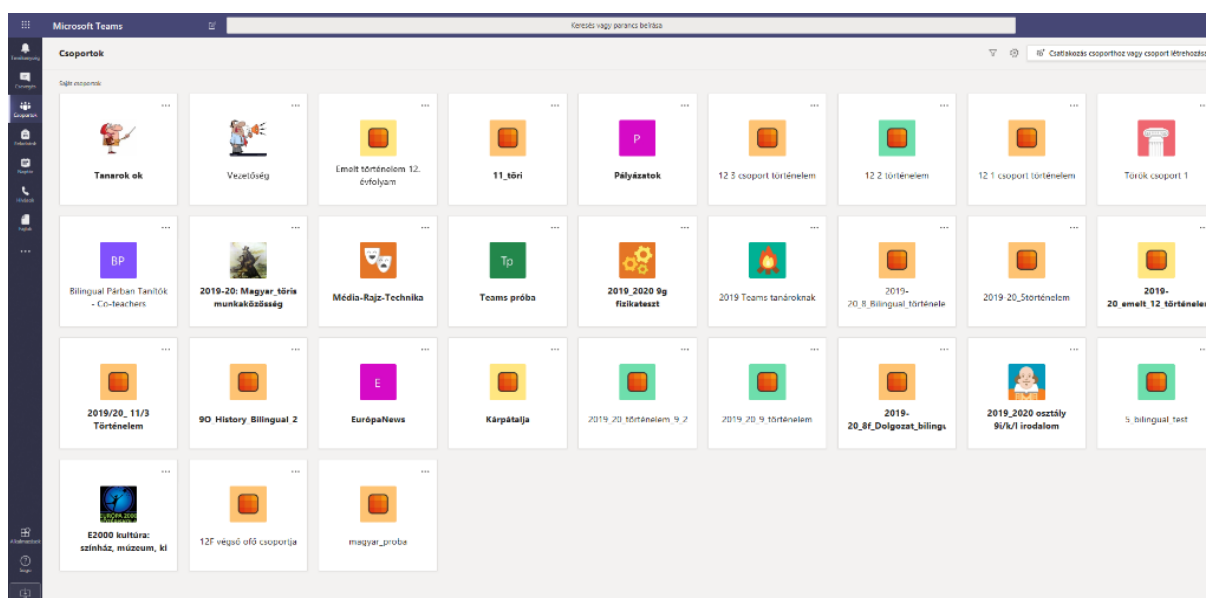
4. ábra: Az internetelérés változása a digitalizáció hatására (a szünetek és a hétvége hatása látszik az ábrán)

Aktív felhasználók

A Teams program³ segít minden diákkal az információ megosztásában. Az összes kolléga a saját diákjaival ezen keresztül tartja a kapcsolatot, a programnak van csevegő és fájlmegosztó, sőt más programokat integráló modulja is. A tananyagon kívül a TEAMS a kulturális rendezvények, kirándulások, szakkörök menedzselésében is segít.⁴

5. ábra: A TEAMS csoportok a tanítási folyamatban

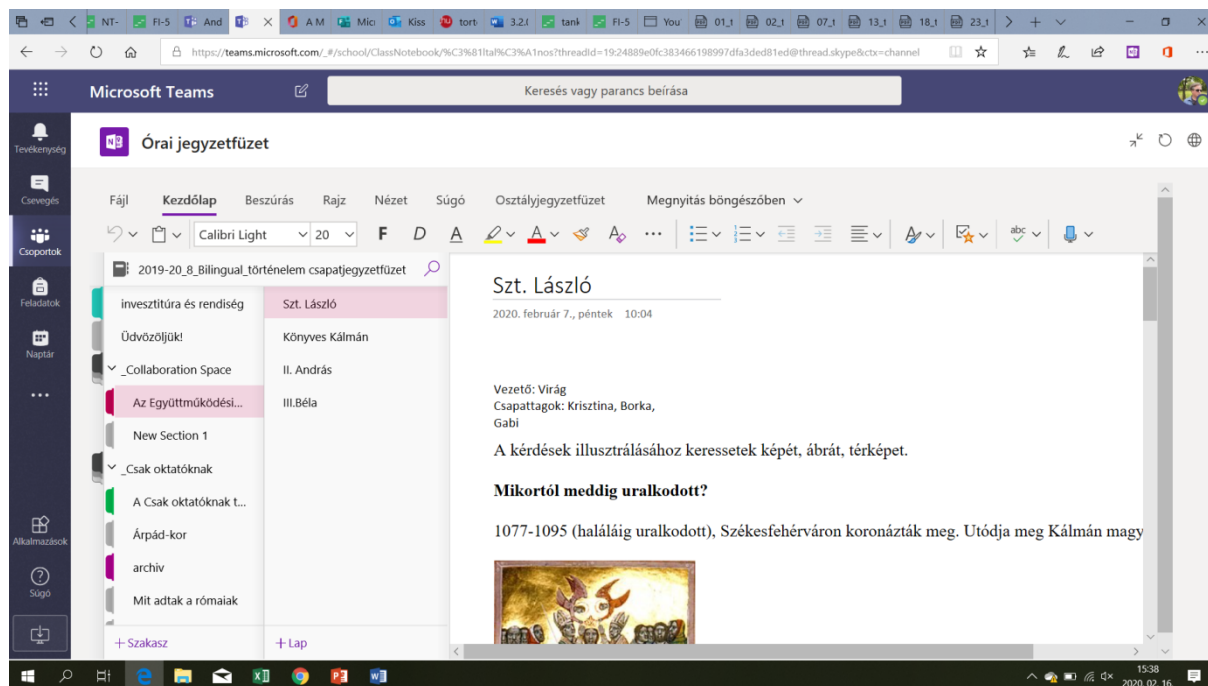
A kommunikáció így hivatalos, iskolai keretben zajlik, nem kell a nagy közösségi szolgáltató konfliktushelyzetet is okozható külső felületét használni, azaz a munkám során a diák-tanár kommunikáció megmarad, a házirend szabályai érvényesek maradnak.

A másik alapfelületünk a OneNote nevű program, mely egy keretfelület, egyfajta jegyzetfüzet.⁵ A digitális eszközökkel azonban lehetőségünk van a diákokat közös munkára fogni a Collaboration Space felülettel,⁶ de akár egyedi lapokat is ki tudunk osztani a munkafolyamatok menedzselése során. A lapkiosztás ráadásul nem csak mindenkinek, hanem egyedi kiosztásban is megvalósulhat, azaz az egyéni tanulási környezet, útvonal is kialakítható.

A diákok személyiségi jogai miatt a tanulói szakasz helyett az együttműködési terület és a csak oktatóknak szakaszokat illusztrálok a képmntéssel:

Kiss Károly: Teams, OneNote keretrendszer és digitális, csoportközpontú oktatás történelemből

6. ábra: A OneNote alkalmazásban az együttműködési terület és munkaformái

Látható, hogy a kiadott alapfeladatot a diákok közösen oldották meg, a vezető szerepe nagyon fontos, ő menedzseli a csoportot, ügyel az időbeosztásra és a diákok együttműködésére, értékeli őket. Az elkészült anyag közös megtanulását is ő felügyeli. Az előadás és prezentáció kétféleképpen is megvalósulhat, az egyik során a csapat egyik tagját kisorsoljuk és ő adja elő a többieknek a tanultakat, ha passzív, motiválatlan volt, akkor a csoportvezető jelezheti, hogy ne az ő teljesítménye határozza meg a csoport munkáját. A másik módszer, hogy minden csoporttag a másik csoporttagokkal alkot új csoportot (mozaik, csoportforgó módszer). Végezetül egy frontális órán az érettségi tételeket rendszerezzük, rögzítjük a kötelező elemeket.

A tanórák digitális rendszerét színesítjük, alkalmazunk más, motiváló programokat is, amelyek megjelennek más intézmények gyakorlatában is. Így a Quizlet, Kahoot, Socrative, PlayPosit, Kahn Academy, SurveyMonkey, Mentimeter stb... nem csak színesíti az órákat, hanem fontos ellenőrző, fejlesztő szerepe is van. Ezen programok alkalmazása is beépül a diákok munkájába, ők is készítene feladatokat és a csoportok versenyében is fontos szerepet játszik.

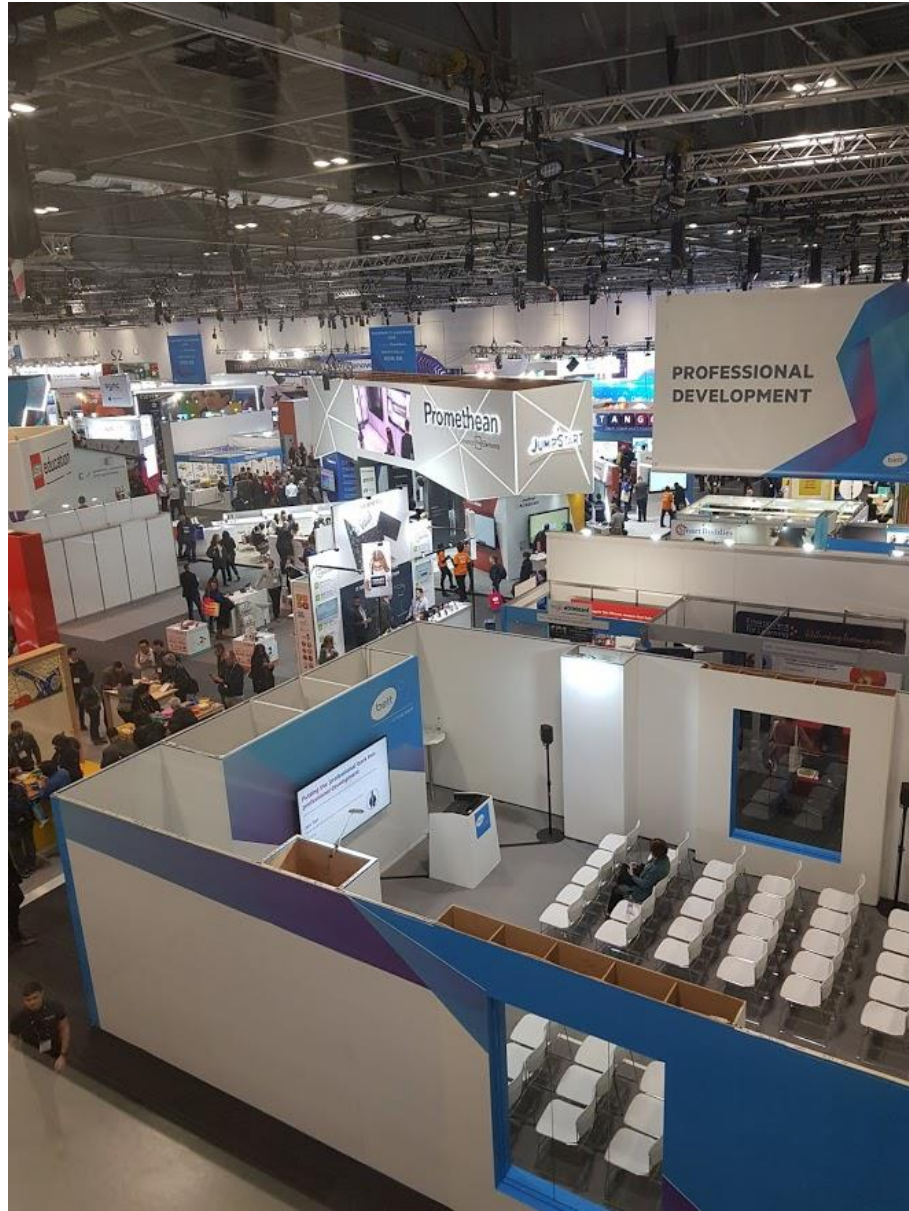
Természetesen a tanári szerep is átalakul, a frontális, tanítást „árasztó” történelemtanár helyett inkább ösztönző, segítő szerep alakul ki, ami az óra megtervezésétől a lebonyolításig és az értékelésig terjed. Ahhoz, hogy az egész iskolát áthassa a digitalizáció, a tanárok képzéseken vesznek részt (education.microsoft.com), online kurzusaiból minimum az első 8 képzés elvégzése szükséges. Emellett házon belüli képzéseket, napi gyakorlatot segítő fejlesztési, jó gyakorlatokat megosztó alkalmakat és felületeket is létrehozunk.

A 2020/21-es tanévben már minden osztályban és csoportban elvárás lesz a diákok új szemléletű oktatása, a tanárkollégák aktív digitalizációja. Reményeink szerint mérhető eredményeink lesznek az új, korszerű oktatási környezet és mérési rendszer kialakítása révén. Az elmúlt két évben részt vettünk a BETT-show-n Londonban, ahol a világ

Kiss Károly: Teams, OneNote keretrendszer és digitális, csoportközponrtú oktatás történelemből

legfontosabb oktatási kiállításán láthattuk a legkorszerűbb módszereket, eszközöket. Kapcsolatot alakítunk ki angliai digitális átálláson átesett iskolákkal, és minden diákunk szövegértési, matematikai és kognitív képességeit feltérképezzük egy partnercéggel és fejlődésüket is diagnosztizáljuk a jövőben.

7. ábra: A Bett-show egy kis részlete

8. ábra: Angol partneriskola előadása a OneNote program használatáról

A történelem oktatásának megújítása az új NAT témáit és módszereit is figyelembe véve teljes körűen megvalósulhat iskolánkban, mert a tananyag érettségi szempontjából fontos részeit lényegesen bővebben, a diákok aktív munkájával és év végi vizsgájával együtt dolgozzuk fel, míg a kevésbé fontos részek esetében a közös munka és az aktív munka miatt valószínűleg mélyebb hosszútávú ismeretekhez, de mindenképpen jobb kognitív és kompetencia fejlődéshez vezethet.

JEGYZETEK

- ¹ A jelen írás a Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozata által szervezett és rendezett "Első kézből" – Új megközelítések a történelmi kutatásban és a történelemtanításban elnevezésű konferencián, 2020. febr. 1-jén elhangzott előadás szerkesztett változata.
- ² Digitális iskola, digitális osztályterem, kooperatív óra:
<https://www.facebook.com/europa2000/videos/2471243003196952/> (Letöltés: 2021. márc. 25.)
- ³ Rövid videók a Teams használatáról:
<https://www.microsoft.com/hu-hu/education/remote-learning/k12-educators> (Letöltés: 2021. márc. 25.)
- ⁴ Microsoft Teams: <https://www.microsoft.com/hu-hu/microsoft-teams/group-chat-software> (Letöltés: 2021. márc. 25.)
- ⁵ OneNote digitális jegyzetfüzet:
<https://www.microsoft.com/hu-hu/microsoft-365/onenote/digital-note-taking-app> (Letöltés: 2021. márc. 25.)
- ⁶ <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=CollaborationSpace> (Letöltés: 2021. márc. 25.)